

A nemzeti fejlesztési miniszter

...../2012. (....) NFM rendelete

a bányafelügyelet hatáskörébe tartozó tevékenység során bekövetkezett súlyos üzemzavar és súlyos baleset bejelentésének és vizsgálatának rendjéről szóló biztonsági szabályzatról

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 50/A. § (2) bekezdés *h)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 84. § *g)* pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, a következőket rendelem el:

1. Általános rendelkezések

1. §

A rendelet hatálya kiterjed a bányafelügyelet hatósági felügyelete alá tartozó tevékenység végzése során bekövetkezett súlyos üzemzavar és súlyos baleset bejelentésére és vizsgálatára.

2. A súlyos üzemzavar és a súlyos munkabaleset

2. §

(1) E rendelet alkalmazásában súlyos üzemzavar:

- a)* a föld alatti bányában, a felhagyott vagy megszűnt föld alatti bánya más célú hasznosításra nyitva maradó térségében, vagy a nem ásványi nyersanyag kitermelését szolgáló föld alatti térségek bányászati technológiával végzett kiképzése során bekövetkezett
 - aa)* metángáz gyulladás, sújtólégrobbanás, szénporrobbanás,
 - ab)* gáz- és kőzetkitörés, valamint a gázkitöréses jelenség,
 - ac)* bányarengés,
 - ad)* a bánya kijáratául szolgáló akna rendeltetésszerű használatát akadályozó omlás, valamint a bánya, bányamező kijáratoként rendszeres közlekedésre, járásra, vagy menekülésre szolgáló bányatérség elzáródása, járhatatlanná válása,
 - ae)* nyílt lángú tűz,
 - af)* a nyitott bányatérség vagy fejtés kihúzó légáramában, a vágatszelvény 2/3 magasságában, 100 m³/min áthúzó légmennyiség-érték 0,02 V/V%-ot elérő vagy 100 m³/min áthúzó légmennyiség-érték fölött 20 liter/min értéket meghaladó szénmonoxid-fejlődés,
 - ag)* 2,5 m³/min-nál nagyobb hozamú vízbetörés,
 - ah)* személyszállításra engedélyezett berendezés kötelének, hevederének elszakadása, valamint szállítóeszközének - különösen a fülke, a kas, a bődön vagy a heveder – lezuhanása, megfutása, továbbá személyszállító önjáró berendezés elfutása,
 - ai)* olyan omlás, amelynek során személy elzáródik vagy az omlás alá kerül;
- b)* a külfejtéses bányászatban

ba) rézsű, homlok megcsúszása vagy hányócsúszás, ha az a bányüzem műszaki üzemi tervében lehatárolt területén kívüli idegen létesítményt, berendezést veszélyeztet, vagy abban kárt okoz,

bb) a külszíni bányászati tevékenységek Biztonsági Szabályzatáról szóló miniszteri rendelet szerinti nagyteljesítményű gép felborulása, vagy olyan súlyos megrongálódása, amely szalaghíd leszakadásához, gémm deformálódásához, vagy öt napot meghaladó termelés kiesését eredményez;

c) a szénhidrogén-bányászatban, a gázüzemi tevékenység végzése - ide értve a cseppfolyós propán-butángáz töltését, tárolását, elosztó- és célvezetéken történő szállítását -, az ipari és energetikai eredetű szén-dioxid szállítása és geológiai tárolása, az egyéb gázok és gáztermékek szállítóvezetéken történő szállítása esetén bekövetkező olyan üzemzavar, amely miatt

ca) autópálya, autóút, valamint első rendű főút forgalmának külterületen 2 órát, belterületen 1 órát meghaladó korlátozása, vagy forgalmának lezárása,

cb) a másodrendű, összekötő, bekötő, állomáshoz vezető út, gyorsforgalmi út pihenőhelyi útja, valamint egyéb országos közút forgalmának 1 órát meghaladó lezárása, ha az üzemzavar helye tereléssel sem kerülhető el,

cc) a helyi közúthálózat részét képező közút vagy a magánút forgalmának 8 órát meghaladó korlátozása, vagy 4 órát meghaladó lezárása,

cd) regionális, egyéb és saját célú pályahálózatok kivételével vasút forgalmának korlátozása,

ce) a katasztrófavédelmi szerv által több mint 60 lakás kiürítése, több mint 10 lakás lakosainak kitelepítése, vagy azonnali kimenekítés,

cf) tűzoltósági beavatkozást is igénylő tűz keletkezése,

cg) robbanás,

ch) huszonöt millió forint értéket meghaladó, a súlyos üzemzavarral közvetlenül összefüggésben lévő vagyoni kár (a továbbiakban: jelentős vagyoni kár) vagy környezetszennyezés,

ci) vezetékes gázszolgáltatás esetén kétezernél több felhasználó gázszolgáltatásának egyidőben történő leállása vagy leállítása, vagy ötnél több, 500 m³/óra lekötött teljesítménnyel rendelkező felhasználó gázszolgáltatásának szüneteltetése történik;

d) fűrótorony, fűróárboc eldőlése a fűrés céljától függetlenül;

e) kőolaj, földgáz, meleg víz vagy gőz kitörés;

f) energetikai és ipari eredetű szén-dioxid geológiai tárolása során bekövetkezett szivárgás;

g) nyomástartó berendezés köpenyének felszakadása, robbanása;

h) 500 kg-nál nagyobb együttes tömegű robbanóanyag-töltet megállása;

i) robbanóanyag nem szándékolt felrobbanása;

j) a bányafelügyelet tűzvédelmi hatósági felügyelete alá tartozó létesítményben vagy tevékenység során keletkezett tűz;

k) a bányászati hulladékok kezeléséről szóló miniszteri rendelet szerinti súlyos baleset.

(2) Az (1) bekezdés c) pont *ca*-*cc*) alpontjában foglalt magánút és közutak fogalmát a közúti közlekedésről szóló törvény és a közutak igazgatásáról szóló miniszteri rendelet határozza meg.

(3) E rendelet alkalmazásában súlyos baleset a munkavédelemről szóló törvény szerinti súlyos munkabaleset.

3. A súlyos üzemzavar és a súlyos baleset bejelentése és vizsgálata

3. §

(1) A bejelentést a tevékenység végzésére engedéllyel rendelkező természetes vagy jogi személynek, vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaságnak (a továbbiakban: engedélyes) kell megtenni, függetlenül attól, hogy a tevékenységet maga végzi vagy mással végezteti.

(2) A bejelentést az illetékes bányakapitányság, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal, valamint, ha a súlyos üzemzavar vagy súlyos baleset vízbetörés, vagy hulladékkezelés során következik be, a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség részére kell megtenni. A szóban tett bejelentést legkésőbb a következő munkanapon az addig megismert tények és körülmények közlésével együtt, írásban is meg kell küldeni.

(3) A bejelentésnek – a (4) bekezdésben foglaltakra figyelemmel - tartalmaznia kell:

- a) a súlyos üzemzavar, súlyos baleset időpontjának és helyének megjelölését, rövid leírását,
- b) a súlyos üzemzavar, súlyos baleset során megsérült, meghalt személyek számát,
- c) a sérültek állapotára vonatkozó adatokat,
- d) az engedélyes által megtett és megtenni tervezett intézkedéseket.

(4) A környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségnek tett bejelentés a (3) bekezdés a) és d) pontjában foglaltakat tartalmazza.

(5) Ha a súlyos baleset a súlyos üzemzavar során keletkezett, azt a súlyos üzemzavarral együtt kell bejelenteni és kivizsgálni.

(6) A bejelentés nem érinti az engedélyes más jogszabályban előírt bejelentési kötelezettségét.

4. §

(1) Az engedélyes köteles

a) gondoskodni a súlyos üzemzavarral vagy súlyos balesettel kapcsolatos tárgy, irat megőrzéséről, és arról, hogy a helyszín a vizsgálat megkezdéséig - a (2) bekezdésben foglaltakat kivéve - változatlan maradjon, valamint

b) minden olyan intézkedést megtenni, amely a további veszélyeztetés és a kár mértékét a lehető legkisebbre korlátozza.

(2) Az engedélyes az emberi élet, a testi épség és az egészség, továbbá a jelentős érték megóvása érdekében a helyszínt megváltoztathatja. A helyszín megváltoztatása előtt arról fényképet vagy egyéb képfelvételt (a továbbiakban: felvétel), valamint helyszínrajzot kell készíteni. A helyszínrajzon a változtatásokat jelölni kell. A helyszínrajzot és a felvételt a bányafelügyelet képviselőjének a helyszíni szemle során át kell adni.

5. §

A bányafelügyelet az engedélyes bejelentése alapján a súlyos üzemzavart és a súlyos balesetet kivizsgálja. A kivizsgálást akkor is le kell folytatni, ha az engedélyes bejelentést nem tesz, és

a bányafelügyelet egyéb módon szerez tudomást a súlyos üzemzavar vagy súlyos baleset bekövetkezéséről.

6. §

(1) Ha a súlyos üzemzavar, vagy a súlyos baleset következtében személyi sérülés történt vagy jelentős vagyoni kár keletkezett, a bányafelügyeletnek a vizsgálatot a bejelentést vagy tudomásszerzést követően azonnal meg kell kezdenie.

(2) A bányafelügyelet vizsgálata nem érinti az engedélyesnek a baleset vizsgálatára vonatkozó, más jogszabályban előírt kötelezettségét.

(3) A vizsgálat a gazdálkodó szervezet intézkedésre jogosult képviselőjének hiányában is megkezdhető, vagy folytatható.

7. §

(1) A bányafelügyelet a vizsgálat során megtilthatja, korlátozhatja, vagy feltételekhez kötheti a bányafelügyelet hatósági felügyelete alá tartozó tevékenység folytatását.

(2) A bányafelügyelet a vizsgálatot más hatóság vizsgálatától függetlenül végzi, azonban az eljárás során a más hatósággal való együttműködést biztosítani kell.

(3) Az engedélyes köteles gondoskodni a vizsgálatmal kapcsolatban felmerült szállítási, tárolási, őrzési feladatok teljesítéséről.

4. A vizsgálat lezárása

8. §

(1) A vizsgálatot lezáró határozat tartalmazza:

a) a súlyos üzemzavar, súlyos baleset okát,

b) a megállapított jogsértést, és

c) az elrendelt intézkedést.

(2) Ha a súlyos üzemzavar vagy súlyos baleset megelőzéséhez szükséges intézkedés megtétele nem a bányafelügyelet hatáskörébe tartozik, köteles annak megtételét a hatáskörrel rendelkező szervnél kezdeményezni.

(3) A bányafelügyelet

a) bűncselekmény gyanúja esetén büntetőeljárást kezdeményez,

b) szabálysértés gyanúja esetén szabálysértési feljelentést tesz, és

c) munkavédelmi, vagy bányászati bírságot szab ki, valamint jogszabályban meghatározott, egyéb intézkedést tehet.

5. A súlyos üzemzavar egyszerűsített vizsgálata

9. §

A bányafelügyelet a vizsgálatot a helyszíni szemle és a gazdálkodó szervezet által 15 napon belül elvégzett vizsgálatról készített jelentés alapján lezárhatja, ha

a) a súlyos üzemzavar balesetet nem okoz, vagy a súlyos üzemzavar tervszerű üzemi tevékenység következménye, és

b) a vizsgálat a súlyos üzemzavar okát feltárta és az újabb súlyos üzemzavar elkerülése érdekében a bányafelügyelet intézkedése nem szükséges.

6. Záró rendelkezések

10. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba.

(2) Hatályát veszti a bányafelügyelet hatáskörébe tartozó tevékenység során bekövetkezett súlyos üzemzavar és súlyos munkabaleset bejelentésének és vizsgálatának rendjéről szóló biztonsági szabályzat közzétételéről szóló 89/2003. (XII. 16.) GKM rendelet.